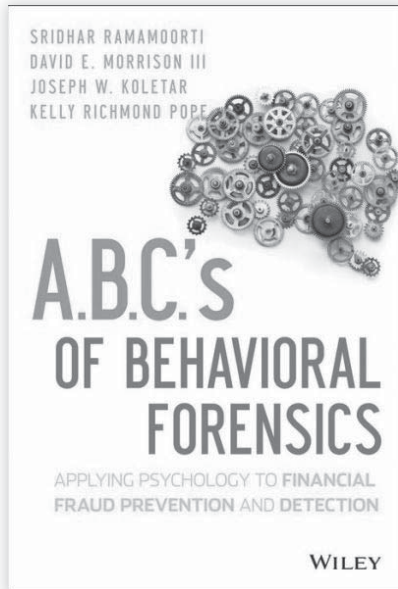

Book Reviews

สมชาย ศุภธาดา*

A.B.C.'s of Behavioral Forensics

by

Shidhar Ramamoorti, David E. Morrison III,
Joseph W. Koletar & Kelly Richmond Pope

John Wiley & Sons, Inc. (2013)

เรื่องความโลภ ความโลภ ความหลง กิเลสสามกองนี้ พุดคุยกัน ศึกษากันได้โดยไม่มัววัน
จับสั้น Book review ฉบับนี้ขอแนะนำหนังสือใหม่ที่หยิบยกเอาศาสตร์ด้านจิตวิทยาและการบัญชี
มาผสมผสานกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการบัญชีนิติวิทยา (Forensic Accounting)
ในมุมมองที่เสริมความเข้าใจของปัจจัยการกระทำทุจริตฉ้อฉลในองค์กร

ผู้เขียนหนังสือทั้งสี่ท่านเป็น อาจารย์ด้านบัญชี อาจารย์ด้านจิตศาสตร์พฤติกรรมศาสตร์
ในมหาวิทยาลัย รวมทั้งหนึ่งท่านเป็นผู้สืบสวนและที่ปรึกษาอิสระด้านคดีฉ้อฉลในทางปฏิบัติที่
เคยเป็น Partner ที่ Ernst & Young มาก่อน ทั้งหมดได้พยายามรวบรวมประสบการณ์
ผนวกเข้ากับหลักวิชาการและเรียบเรียงออกมาเป็นหนังสือเล่มนี้

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทำไมคนที่ดูดี เป็นผู้น่าองค์กร ได้รับความไว้วางใจจาก ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย กลับมากระทำการทุจริต ฉ้อโกงเอง บังคับส่วนบุคคลใดหรือที่ส่งผล การทำความเข้าใจว่า อะไรเกิดขึ้นยังไม่เพียงพอ ต้องสืบค้นลงไปถึงว่าทำไมการ ทุจริตฉ้อฉลถึงเกิดขึ้น หนังสือเล่มนี้เป็นการศึกษาด้าน จิตวิทยาของ Fraud โดยตรง เนื้อหาแบ่งออกเป็นสามส่วน รวม 9 บท ส่วนแรกพูดถึงการเกิดขึ้นของการทุจริตฉ้อฉล เป็นการเกริ่นนำ และขยาย Fraud Triangle ไปสู่แนวคิด ทฤษฎี A.B.C. ซึ่งเขียนย่อ ๆ แทนด้วยคำว่า Apple Bushel และ Crop ซึ่งอธิบายคล้าย ๆ สุภาษิตไทยที่ว่าปลาเน่า ตัวเดียวเหม็นทั้งข้อง แต่ผู้เขียนทั้งสองอธิบายในอีกมุมหนึ่ง ลักษณะที่ว่า คนดีนั้นยากจะยับยั้งได้นานแม้ว่าจะมี คนชั่วคนทุจริตเพียงไม่กี่คน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ต้องหา คำอธิบายในเชิงจิตวิทยา

จากนั้นในส่วนที่สองของหนังสือพูดถึงพื้นฐานของ Behavioral Forensics ว่าทำไมคนดีถึงทำอะไรเลวร้าย ส่วนนี้เป็นการลงลึกในทฤษฎี A.B.C. ตามที่เกริ่นในบทที่สาม ของส่วนแรก ส่วนนี้มีทั้งหมดสี่บท สำหรับท่านที่มีเวลา ไม่มากนักแนะนำให้อ่านส่วนที่สองเท่านั้น ท่านจะได้เข้าใจ ถึงแก่นสาระที่หนังสือเล่มนี้ต้องการนำเสนอ โดยสรุป ผู้เขียนนำเอา Reversal Theory ทางจิตวิทยา มาขยายต่อ เพื่อศึกษาดูถึงเหตุผลที่ผู้นำผู้บริหารองค์กร และเลย ศึกษาดูการเปรียบเทียบต่าง ๆ และกระทำการทุจริต ซึ่งเป็น ส่วนที่อธิบาย Fraud Triangle ในรายละเอียดลึกลงไปได้ เป็นอย่างดี

สำหรับส่วนที่สามที่เพียงสองบท เพื่อนำเสนอมาตรการ ในทางปฏิบัติเพื่อป้องกันตัดไฟตั้งแต่ต้นลม หลักใหญ่ใจความ ให้มุ่งเน้นไปที่วัฒนธรรมของ องค์กร ให้ผู้บริหารผู้นำตระหนักว่า

ตนเองกำลังถูกจับตาจับจ้องมองอยู่ ซึ่งสามารถเสริม ผลิต แรงจูงใจในการกระทำผิดได้

ว่าไปแล้วคนเรานั้นแหละที่เป็นตัวปัญหา จากการศึกษา วิทยาศาสตร์ด้านจิตจึงมีความสำคัญ ระบบการควบคุม ภายใน การกำกับดูแลกิจการที่ดี การจัดการความเสี่ยง เป็นเพียงส่วนเสริม ตราบใดที่มีคนเข้าไปเกี่ยวข้อง คนยัง เป็นปู้ยี้ ความโลภโง่ธรรมะอยู่เหนือมาอย่างหลีกเลี่ยง ได้ยาก คำกล่าวตอนหนึ่งในหนังสืออ้างอิงถึงนักเขียนนิยาย และนักฟิสิกส์ ชื่อ C.P. Snow นั้นสนใจมาก C.P. Snow ตั้งข้อสังเกตว่า “Far more, and far more hideous, crimes have been committed in the name of obedience than have ever been committed in the name of rebellion.” แรงจูงใจเป็นเรื่องซับซ้อน ผู้กระทำผิดมักไม่ใช่ผู้ป่วยทางจิต แต่เราจำเป็นต้องศึกษาถึง แรงจูงใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฉ้อฉลทุกคน รวมทั้ง ตัดสินใจว่าตัวหัวใจสำคัญเป็นพิเศษว่าคิดอะไรอยู่ ว่าจะไป และมี แรงจูงใจอย่างไรที่กระทำความผิด

ไม่น่าเชื่อว่าหนังสือเล่มนี้เหมาะสมอย่างยิ่งกับสถานการณ์ ของเราในปัจจุบัน เริ่มแต่ปัญหาการทุจริตจํานำข้าว การขับไล่รักษาการนายกรัฐมนตรีนวมถึงจากการคาดการณ์ ภาวะเศรษฐกิจปีต่อปีหน้าที่มีปัญหาและอาจเป็นสาเหตุ ทำให้การทุจริตฉ้อฉลภาคธุรกิจมีมากขึ้น เราจำเป็นต้อง วางมาตรการป้องกันการทุจริตฉ้อฉลคอร์รัปชันในเชิงรุก การปลูกจิตสำนึกนั้นจะอย่างไรทำได้มากน้อยในระดับใด วัฒนธรรมขององค์กร วัฒนธรรมของคนไทยจะสามารถ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เอื้ออำนวยต่อการกำจัดทุจริต ได้มากน้อยเพียงไร ทั้งหมดนี้เป็นประเด็นที่ฝากท่านผู้อ่าน ทุกท่านให้ขบคิดกันครับ

UAP